

סמנכ"ל למזא"ר
טל' 303258

י"ז תמוז תש"ן
10 ביולי 1990
גרז 103.01

78898

אל: המנכ"ל

הנדון: כינון יחסים דיפלומטיים ישראל-גרמ"ז ?
מצע לדיון בראשות סגן ראה"מ ושה"ח ד. לוי

על סמך סיכום שיחותינו עם משלחת גרמ"ז בקופנהאגן מ-3 דנא וממברק שגרירנו בבון מ-4 ומ-6 דנא ניתן להסיק:

1. גורל תביעותינו החומריות מגרמ"ז נתון בידי ממשלת רפ"ג, וזאת לאור האיחוד המוניטארי של שתי הגרמניות (שנכנס לתוקפו ב-1 דנא) והאיחוד המדיני הצפוי ביניהן לקראת סוף שנה זו.

2. משלחת גרמ"ז מסרבת לאזכר "הסכמי לוקסמבורג" משנת 1952 (בהודעה משותפת אודות כינון היחסים הדיפלומטיים בין ישראל לבין גרמ"ז), כבסיס לשיחות מומחי שתי המדינות בדיון על תביעותיה החומריות של ממשלת ישראל כלפי ממשלת גרמ"ז. הסירוב תואם כנראה מראש עם שלטונות רפ"ג הנרתעים מההשלכות הכספיות המתבקשות.

3. במו"מ עם רפ"ג ניתן יהיה להגיע לסיכום על תשלום סכומים מסוימים ובלבד שלא ייקראו "שילומים". כן ניתן להסיק כי ידובר בסכומים הרבה יותר קטנים מן המצופה לפי "הסכמי לוקסמבורג". (כידוע, אין בהסכמים אלה איזכור מפורש של גרמ"ז - אלא במשתמע, להתחייב לשאת בשליש השילומים בעוד שרפ"ג לקחה על עצמה לשאת בשני שלישי).

4. הגורם שיכריע בעד שילומים יהיה כנראה הקאנצלר קוהל. מוצע ליזום עמו פגישה בדרג של שר האוצר, או לחליפין, לשגר אליו איגרת מטעם ראה"מ שמיר. הפגישה תוכל להערך לא לפני אמצע אוגוסט. האיגרת תוכל להמסר לידיו מיידית.

הגישוש הראשון כבר נעשה ע"י שגרירנו בבון שהתווה לפנינו שלבים לפעולה. במקביל מוצע שאתה תיוועד עם עמיתך במשה"ח של רפ"ג כהמשך להתיעצויות אשר כבר נערכו ביניכם, בנושא זה, ב-26 במאי ש.ז.

השאלות שלפנינו

1. המעוניינת רפ"ג שנכונן יחסים דיפלומטיים עם גרמ"ז ? ההנחה היא שכן. הואיל ויהיה בכך משום הענקת תעודת הכשר לאיחוד. את ההסכמה לכינונם קיבל השר ארנס בהתוועדותו עם מנהיגי רפ"ג בבוך (לפני הבחירות בגרמ"ז) ואישור במרום קיבל שגרירנו בבוך מפני השר המדינה בלשכת הקאנצלר קודהל, בצינונו "כי היה מעדיף ששגרירות רפ"ג בארץ תיציג גם את גרמ"ז".

2. האם יהיה זה מן התבונה המדינית לכונן יחסים עם מדינה שבעוד מספר חודשים תיבלע ע"י רפ"ג, בשעה שהיא מסרבת בתוקף לשאת בחלקה במתן שילומים לישראל (שהוגדרו כמילוי חלקה בקליטת ניצולי השואה מגרמניה ומארצות שהיו תחת הכיבוש הנאצי בימי מלחה"ע השנייה)? כידוע הציעה לנו משלחת גרמ"ז לכלול בהודעה המשותפת לכינון היחסים פסקה האומרת: שישאל וגרמ"ז מחליטות לכנס מומחיהם לדון בתרומות LEISTUNGEN חומריות אם נעמוד על כך ייאמר בנוסח: בתביעות החומריות של ישראל נגד גרמ"ז הקשורות לקרבנות השואה, לא יאוחר מ-30 יום מיום החתימה על כינון היחסים.
היתרון בכינון היחסים

- הישג למדיניות החוץ של ישראל כלפי אש"פ וארצות ערב שנהנו מתמיכתה המדינית והצבאית של גרמ"ז קרוב ל-40 שנה. מדינה זו פונה להם עתה עורף ע"י כינון היחסים עם ישראל, וע"י הסתיגותה המוחלטת והפומבית מהחלטת האו"ם שגינתה את הציונות וכן ע"י גינוי הטרויזם.

- קביעת מסגרת למו"מ על שילומים היוצר דינמיקה לכשעצמה שתמשך אחר כך במו"מ עם רפ"ג. (כזכור, הכריז קאנצלר רפ"ג שיכבד את כל התחייבויותיה הפיננסיות של גרמ"ז לאחר האיחוד שבין שתי הגרמניות).

החסרון בכינון היחסים

- מתן "תעודת הכשר" לגרמ"ז לקראת איחודה המדיני עם רפ"ג, בלי שתשא בחלקה "בשילומים" כפי שהיינו מצפים לכך בהתאם "להסכמי לוקסמבורג".

קבלת הנוסח המוצע ע"י משלחת גרמ"ז, לאחר שהיא הודיעה לנו שאין כל כוונה מצדה להתבסס במו"מ על "הסכמי לוקסמבורג", עלולה להתפרש כהסכמה מצידנו לסירובה של גרמ"ז שלא לחייב את רפ"ג לשאת ולתת עמנו על בסיס הסכמים אלה.

אי-הכדאיות, מבחינה מעשית, לכונן יחסים עם מדינה שבעוד מספר חדשים לא תהיה קיימת. שהרי ממילא גם לא מדובר בהקמת נציגויות דיפלומטיות.

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
JERUSALEM

משרד החוץ
ירושלים

לסיכום. השאלה הנה מדינית גרידא. המשא ומתן על השילומים (שיעור, היקף, מסגרת) ממילא ינוהל עם רפ"ג.

אם יוכרע בעד כינון היחסים, בתנאים הנוכחיים, יש לפעול למימוש מיידי לאחר שתברר לנו עמדת רפ"ג (מפי מנכ"ל משה"ח בבון) או מפל הקאנצלר קוהל. מאחר שהפגישה עמו תיתכן רק בעוד למעלה מחודש עדיף לשגר איגרת לידיו, שהתשובה עליה עשויה להתקבל לפני כן.

ב ב ר כ ה,

ד"ר י. גוברין

העתק: שה"ח

ס/שה"ח

ממנכ"ל

סמנכ"ל מערב אירופה

היועץ המשפטי

היועץ לעניני תפוצות

מנהל מזא"ר 1

מנהל אירופה 2

מצ"ב/ סיכום שיחותינו בקופנהאגן, מברקי שגרירנו בבון מ-5 ומ-6
דנא.